

El projecte «Life Clinòmics» anima els ajuntaments i els gestors públics i privats a potenciar l'aprofitament dels boscos

El curs de gestió forestal impartit a Gandesa mostra com aconseguir rendiment de la superfície forestal a la vegada que se la fa més resistent i resilient al canvi climàtic i als incendis

Pla general d'una bosc aclarit, prop d'un camí, a Gandesa | Anna Ferràs/ACN

Els boscos del territori necessiten inversió i una gestió forestal sostenible que els ajude a adaptar-se al canvi climàtic, a ser resistents i resilients als incendis d'alta intensitat que estan per venir i sobretot per acabar amb dècades d'abandonament. El curs que s'ha impartit este dimarts, a Gandesa, dins del projecte Life Clinòmics, ha donat eines a particulars, tècnics i gestors públics d'aquests boscos perquè integren també en la planificació totes les vies d'aprofitament que queden encara per explotar.

En són exemples, l'apicultura, les plantes aromàtiques, la recol·lecció de bolets o tòfones, la caça, la biomassa a nivell local, el suro o les activitats fusteres, que només exploten un 25% de potencial que existix als boscos. El municipi de Gandesa i la zona de Forest Comuns justament ha servit de model pràctic al curs per exemplificar el casos d'aclarides que s'aprofiten per genera biomassa i escalfar els edificis municipals.

El projecte Life Clinòmics té per objectiu posar en marxa nous processos d'inversió d'entitats públiques i empreses privades per disminuir la vulnerabilitat dels boscos, "anticipar-se als impactes climàtics, augmentar la seua resiliència, millorar-ne la competitivitat i augmentar l'ocupació". Un dels cursos del projecte s'ha impartit, este dimarts, a Gandesa. L'adaptació dels boscos al canvi climàtic s'ha mostrat als assistents com una gran i infrautilitzada oportunitat per impulsar la bioeconomia en els explotacions forestals.

"Tenim un país de boscos, amb una superfície forestal gran i són molt diversos i molt complexos", ha assenyalat Rut Domènech, tècnica del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal. "Hem d'entendre els boscos que tenim i el productius que són", ha afegit. Domènech ha detallat que es pot fer una aprofitament dels boscos des del sector apícola, l'activitat fustera, el suro, la caça, les plantes aromàtiques, els bolets, els pinyons o la tòfona, el lleure i el turisme, o la biomassa, entre molts altres.

"Tenim un bosc ric, divers i amb moltes possibilitats de futur. Amb el repte del canvi climàtic al davant, però és un bosc que podem aprofitar", ha insistit la tècnica. Una de les crides que es fa des de Clinòmics és que la societat s'oblida dels boscos fins que cal lamentar catàstrofes, com els incendis. "Els propietaris es queixen que no tenen l'atenció que caldria però aquesta atenció també s'ha de provocar. No sempre passa. La gestió dels boscos necessita una visió de molt més llarga durada i considerar interessos econòmics, i no mirar-lo com una mena de parc que s'ha d'aïllar", ha defensat José Manuel Jurado, responsable de Sostenibilitat del CCOO a Catalunya.

És que el 54% de la superfície de Tarragona i l'Ebre (340.000 hectàrees) és forestal i un 40,1% és superfície arbrada (252.000 hectàrees). Els boscos a la demarcació no necessiten reforestacions sinó una gestió per sanejar-los i donar-los estes opcions de futur que s'han proposat al curs. Després de 40 anys "amb una gestió mínima" i sense massa perspectives sobre què calia fer amb els forests, ara es proposen mesures silvícoles adaptades i concretes, allunyades dels mecanismes centreeuropeus que no s'assemblen amb les boscos complexos i diversos que existeixen a Catalunya.

Al curs s'han present els ORGEST, 395 -de moment- models que serveixen de guia per planificar la gestió del bosc depenent del tipus d'arbre, la qualitat d'estació o l'objectiu preferent que se li vol donar a l'explotació. Es proposen actuacions simples com les aclarides i la selecció de tall que promouen les espècies més adaptades a la nova climatologia i que estes tallades també s'adapten a la qualitat de cada estació i espècie. Amb una climatologia canviant sense aturador, també s'aposta per promoure masses forestals mixtes, amb diversificació d'espècies i prioritzant les més adaptables a les altes temperatures i la sequera (o pluges molt intenses però molts espaiades en el temps). Per últim, la integració del risc d'incendi en la gestió forestal també ha de ser innegociable.

"Estem intentant mantenir un bosc que existia fa 200 anys però hem d'escollir entre un bosc per anar les camps de setmana o un de resistent al canvi climàtic i als incendis", ha defensat Domènech.

Projectes de biomassa en auge

Gandesa és un dels exemples on s'ha començat a gestionar el bosc, en concret la zona del Forest dels Comuns, per mantenir l'extinció forestal ordenada i aprofitar la biomassa per escalfar els edificis municipals.

La gestió biomassa és una iniciativa que creix i es va consolidant al país però des de Clinòmics s'aposta per una "planificació complexa més complexa" dels boscos. "Més enllà que tinguin potencial, el que existeix és una necessitat. Ens hem d'adaptar, no hi ha elecció. Qui vulguin tenir una gestió més avançada, ha de tenir altres tipus de criteris, així com qui vulgui un aprofitament econòmic. També implica canvis en la demanda. La biomassa en si no és la solució a tots les

problemes però es un sumatori per situar Catalunya com un referent. La nostra fusta acaba moltes vegades al sud d'Itàlia i això és una cosa bastant ridícula", ha defensat Jurado.